

Týlové zabezpečení pohraničního střetného sražení v POV

Podplukovník Vladimír Peřina

Týlové zabezpečení v počátečním období války má svoje zvláštnosti, které vyplývají hlavně z postupného přisunu TÚZ na bojiště, postupného rozvinování polního zásobovacího systému, v důsledku čehož jsou vojska zabezpečována převážně s využitím vojenských nebo civilních zařízení a zásob.

Týlové zabezpečení střetného sražení má další zvláštnosti, vyplývající z činnosti na široké frontě, vysoké manévrovosti obou stran, snahy soustředit maximum sil a prostředků na rozhodující směr, v důsledku čehož se TÚZ přesunují ve většinu vzdálenostech za vojsky, určujeme jim směry postupu a pravděpodobné prostory rozvinutí a rozvíjejí se až podle vývoje střetného sražení obvykle po zasazení hlavních sil a pod ochranou druhých sledů.

Pohraniční střetné sražení v počátečním období války může být zahájeno po předcházejícím narůstání napětí, tedy za situace, kdy vojska zaujala vyhrazené prostory (prostory rozptýlení, pásmo obrany) a byla uskutečněna další plánovaná opatření, mezi nimi i příprava některých týlových opatření. V této situaci je možné, že by byla ještě před zahájením války vyhlášena i mobilizace.

Podstatně složitější situace může nastat, když současně se zahájením války bude vyhlášen bojový poplach i mobilizace.

Na organizaci a činnost **vojskového týlu** podmínky vzniku války nemají podstatný vliv. Je sice možné, že při vzniku války s překvapením mohou být pohyblivé zásoby divize, rozmístěné v kategorizovaném místě, i dopravní jednotka zničeny. Nebude-li však úder na toto místo současný s prvním hromadným úderem, může se svazku podařit vyvézt pohyblivé zásoby ještě před dalším hromadným úderem.

Učlenění sestavy divize, která se přesunuje ke státní hranici s předpokladem střetného boje, musí odpovídat zámyslu a úkolu divize. Tomuto zámyslu musíme přizpůsobit i začlenění týlu do pochodové sestavy. Na stupni útvaru a svazku se zpravidla dělí týl na dva sledy. První sled — zdravotnické a odsunové prostředky, část dilenských prostředků — začleňujeme na záď druhosledového praporu (u pluku) nebo druhosledového pluku (u divize).

Zbytek týlových jednotek (útvárů) přesunuje se zpravidla

- u pluku pochoduujícího po samostatné ose (osách) ve vzdálenosti 10—20 km od zádi hlavních sil

- u pluku pochoduujícího po společné ose (osách) mohou druhé sledy týlu pochodovat společně na zádi posledního pluku pochoduujícího po této ose (osách)

- u divize ve vzdálenosti 30—50 km za hlavními silami divize.

Všechny prvosledové svazky vysílají silné předsunuté odřady; za záď posledního jejich praporu začleňujeme týl pluku a za ním i část divizních dopravních prostředků s naloženými zásobami k doplnění spotřeby za první den činnosti.

Sestavy pochodových proudů jsou různé a různé jsou i situace, za nichž vojska mohou pochodové proudy vytvářet. Nejjednodušší to je v situaci, kdy vojska po vyhlášení bojového poplachu procházejí prostorem shromaždiště a přecházejí odtud plynule do prostoru rozptýlení. Zde obdrží úkol a štáb má relativně dostatek času na splánování přesunu, vydání rozkazů a sestavení pochodových proudů.

V této situaci má i týl možnost popřípadě doplnit pohonné hmoty, vydat teplou stravu, vyčlenit část materiálu na dopravních prostředcích, část zdravotnic-

kých a jiných prostředků pro předsunutý odřad.

Kvalitativně jiné podmínky pro sestavení pochodových proudů a činnost týlu jsou v situaci, kdy útvary vyrazí k plnění úkolu přímo z posádek, jiné jsou, když předtím zaujaly hlavní nebo záložní pásmo obrany.

Aby vždy byla možnost sestavit pochodové proudy odpovídající úkolu útvaru (svazku) a zámyslu, je výhodné, aby štáb měl již v míru pro všechny varianty plnění úkolu zpracovaná schémata sestav proudů, činnosti jednotek v prostorech rozptýlení, odpočinkových apod. Z hlediska týlového by to bylo výhodné již proto, že spojení s týlem i v týlu na větší vzdálenosti — a ty při přesunech s předvídaným střetným sražením budou — nemusí být dosaženo. ZT bude proto mnohdy nucen rozhodnout se jen podle toho co již v míru bylo připraveno, procvičováno nebo ve variantách plánováno.

Snahou všech velitelů i funkcionářů týlu v období před zahájením střetného boje (v prostorech rozptýlení i za zastávek během přesunu) musí být okamžitě doplňovat pohonně hmoty a jiný materiál až k jednotlivci a vylepšovat stravu i organizaci týlu.

Ve většině případů bude výhodné, aby 1. sled týlu se rozmísťoval již v prostorech rozptýlení nebo po zaujetí pásma obrany v blízkosti toho praporu (pluku), za jehož sestavu bude pochodovat. Druhý sled týlu pak může být v samostatném prostoru pro týl.

Se zahájením rozčleňování pochodové sestavy nebo v době přípravy střetného boje týly zařazené v pochodové sestavě sjíždějí z pochodové osy a podle možnosti doplní materiál podřízeným stupňům. První sled týlu se rozvíjí, druhý sled vyčkává připraven k okamžitému přesunu na výsledek střetného boje. V této době by ZT měl být na VS, aby mohl okamžitě reagovat na průběh střetného sražení.

První sled týlu pluku i divize se rozvíjí z počátku jen v rozsahu příjmu raněných a postupně v závislosti na vývoji situace, dokončí rozvíjení nebo se přemístí dále za vojsky.

V průběhu střetného boje musí být týl připraven kdykoliv začlenit se na zad jed-

notek (útvárů), které přešly do pronásledování nebo naopak při neúspěchu střetného boje odejít za čáru určenou k obraně.

Organizaci a činnost operačního týlu při zabezpečování pohraničního střetného sražení v POV ovlivňují dosti výrazně podmínky vzniku války. Bez období postupného narůstání nebezpečí a tomu odpovídajících opatření ke zvyšování bojové pohotovosti vojsk, nemá operační týl skoro žádných prostředků, které by mohl okamžitě použít. Úplné TÚZ vševojskové armády mohou zahájit činnost nejdříve druhý den střetného sražení, s výjimkou některých automobilních rot, naložených materiálem, které mohou doplňovat zásoby svazků již ke konci prvního dne (u A hodnota denní spotřeby pro 2 divize) a některých samostatných zdravotnických oddílů.

Při pohraničním střetném sražení v počátečním období se v operačním týlu tedy neprojeví výrazněji zvláštnosti týlového zabezpečení střetného sražení, **ale zvláštnosti postupného vytváření operačního týlu**. Zatímco při předvídání střetného sražení v průběhu války (operace) přesunujeme týl za hlavními silami na směry střetného sražení, v počátečním období války musí ZT určit prostory soustřeďování TÚZ (F), které slouží jednak ke kompletaci vytvářených skupin TÚZ (např. PAZ, zdrav. záloh A), jednak k upřesnění úkolů TÚZ, organizace a činnosti týlu podle vývoje situace.

V obou případech musí se TÚZ armády rozvíjet a zahájit činnost vždy s důrazem na dodržení těchto zásad:

— prostory rozmístění volíme tak, aby týl byl kryt sestavou vojsk (nejlépe poblíže vševojskové zálohy velitele nebo 2. sledu), nebyl přítom v blízkosti možného cíle jaderných úderů a na směru předpokládaného hlavního úderu nepřítel,

— za všech okolností složité situace musí být zabezpečen plynulý přísun raket a jaderných náloží,

— TÚZ se rozvíjí postupně podle vývoje situace a v počátečním období války ještě podle toho, jak postupně přicházejí na frontu,

— týl musí být rozvíjen v takovém roz-

sahu, aby zabezpečoval plnění úkolu vojsk a přitom aby byl schopen na rozkaz zahájit přemísťování (např. u skladů vytvářet komplety materiálu pro přísun podřízeným, aniž by materiál byl skládán na zem), polní výrobní zařízení nerozvíjet vůbec a využívat podle možnosti civilních, zahájit práci odsunových útvarů, opravárenské zařízení rozvíjet v plném rozsahu až podle počtu poškozené techniky.

U frontového týlu, kde většina týlových útvarů a zařízení po rozvinutí není pohyblivá, je při pohraničním střetném sražení možno za základní otázku organizace týlu pokládat kdy, v jakém prostoru a době zahájit rozvíjení TÚZ. Již několik cvičení nám ukázalo, že např. předčasné rozvinutí některého zařízení frontového týlu může mít při dočasném neúspěchu na některém z operačních směrů za následek jeho ztrátu.

Výstavba a přesun TÚZ frontu potrvá od zahájení nepřátelství několik dnů. Ale již druhý den je možno část útvarů a zařízení použít k zabezpečení vojsk (část zdravotnických útvarů zahájí rozvíjení). Všechny ostatní útvary a zařízení mohou pracovat buď nerozvinuté s využitím civilních zařízení nebo se rozvinout o jeden i více dnů později.

Léčebně odsunové zabezpečení vojsk musí být aktivováno ihned po zahájení války a zdravotnické etapy vojskového týlu musí být rozmísťovány již v průběhu prvního dne.

Kapacita DLOS řeší likvidaci zdravotnických ztrát jen z části a to při úspěchu v pohraničním střetném sražení.

Na těch úsecích fronty, kde je dočasný neúspěch bude nutno odsunovat raněné z vojskových etap buď do nejbližších odsunových nemocnic MZd nebo do nemocniční základny, rozvíjené na směrech úspěchu vojsk. Rozvíjet nemocniční základny na směrech i třeba dočasného úspěchu nepřítelů je nevýhodné.

Může nastat i situace, že pohraniční střetné sražení bude mít střídavé úspěchy po několik dnů.

Čekat na výsledek a podle něho organizovat frontový týl by znamenalo ztrátu času, který by se mohl v rozvinutí polního zásobovacího systému frontu nepříznivě odrazit v dalším průběhu operace podstatným snížením zásob u vojsk. Proto bude nutné polní zásobovací systém frontu rozvinout na bázi zásob vyvezených po železnici bez rozvinutí PFZ v plném rozsahu.

I při využití velitelství PFZ, útvarů obsluhy PFZ i orgánů skladů, zaměřila by se jejich činnost jen na překládání z železničních vagonů do aut.

V této situaci bude však nutné, aby týl frontu přímo řídil kromě svých automobilních dopravních útvarů i dopravní útvary armád i většiny divízi. Přisunovat bude nutno přímo k útvarům nebo do výdejních míst, zřizovaných pro jednotlivé divize orgány divizních skladů a pro armádní útvary orgány PAZ.